Wolmeri-linnas: 1) 25mal Rõa-kuu p., lina-laat, 6 p. 2) 25mal Heina-kuu pääwal. 3) 21sel Mihkli-kuu p. 4) 25mal Talwe-kuu, lina-laat.
Wolweti-m.: 16mal Talwe-kuu, lina-laat.
Wõnnu-linnas: 1) 15mal Küünla-kuu pääwal, lina-laat. 2) 11mal Jaani-kuu pääwal. 3) 16mal Wiina-kuu p. 4) 10mal Jõulu-kuu p., lina-laat.
Wõõbsus, Räpina kihelkonnas: 1) 9mal Lehe-kuu paäwal, Nigula-laat. 2) 10mal Jõulu-kuu pääwal.
Wõru-linnas: 1) 9mal Neäri-kuu pääwal, lina-laat. 2) 2sel Küünla-kuu p. 3) 22sel Küünla-kuu p. suur saksa laat, 8 pääwa. 4) 10mal Jüri-kuu p., weikse-laat. 5) 24mal Jaani-k. p. weikse-laat. 6) 10mal Leik-k. p. 7) 24mal Mihkli-k. p., Mihkli-laat. 8) 9mal Wiina-k. p. lina-laat. 8) 10mal Talwe-kuu paäwal, weikse-laat.

Narwa-linn peab lina, weikse ja hobuse-laata 6mast kunni 10ma Küünla-kuu pääwani — ja 20mast kunni 23mal Mihkli-kuu pääwani.

Mõned pildid Wana-Liiwimaa elust.

(Mis mullu pooleli jäi.)

III.

Kuida Wana-Liiwlasi, Eestlasi ja Lätlasi Ristiusku pöörati, kuida siin sõead tõusiwad ja kuida raskes wõitlemises rahwa wabadus rohkem kokku kortsus, kui küll esimesed Saksa asutajad ise taht-

siwad, selleşt ei ole ruumi siin pikkemalt kirjutada. Olgu niipalju üleüldiseks juhatuseks:

Kui Bremeni linna kaupmehed aastal 1158 Düüna jõe suhu tulnud, ennast maarahwaga sõbrustanud ja nendega kaubaajamist alganud oliwad, siis tuli pea teisi wõeraid Saksamaalt järele. Nemad ehitasiwad omale Düüna jõe kaldal ühe kindla maja, mida maarahwas „Üks küla" nimetas ja kus nende asjatallitajad jäädawalt aset wõtsiwad.

Oma enese waimulikuks tarwituseks tõiwad nemad ühe waga ja selle aea kohta kõrgest õpetatud munga Segebergi Augustinuse-kloostrist, nimega Meinhard, kes pea ka Liiwlastele Ristiusku õpetama hakkas. Sel aeal oli küll Ristiusk kõiksuguse ilmaliku ebatarkusega kangest läbi sõtkutud, ja Rooma Paapstid oliwad omale usuõpetuseşt ilmaliku wõimuse ja wägiwalla mõeka ja kilpi sepistanud, aga mõnes kloostres elas ikka weel puhtam Ewangeliumi õpetus, kui Paapsti käsu aluses awalikkus tallituses, iseäranis aga nendes kloostretes, mis Augustinuse korra peale seatud oliwad. Meie wõime siis ka arwata, et Meinhardi õpetus selgem ja puhtam oli, kui Paapstlaste ametliku kiriku õpetus.

Meinhardi hoolas töö paganausulise maarahwa kallal, ei olnud asjata. Esimesed kes ennast ristida